

Borba

Glasilo socialno - nacionalnega pokreta Jugoslovanske akcije

Maribor, 15. februaria 1935 Leto III.

Posamezna številka Din 1.50 • Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—
za inozemstvo Din 10.— • Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ulica 26
Telefon 29-70 • Poštni čekovni račun 10.502 • Izhaja vsak petek • Oglasi po tarifi.

Štev. 7

Pred odločitvijo

Iz žalostne preteklosti v boljšo bodočnost

V najbližji bodočnosti bode naš narod imel po dolgih letih molčanja in trpljenja pravico javno odločiti, kako si hoče urediti narodno gospodarstvo, oziroma zavzoreno gospodarjenje potegniti iz blata.

Dolžnost vseh nas je, da se pravočasno spomnimo, kje in kdo so krivi vsega zla, da ne bode pozneje zopet kesanja, kakor se je to zgodilo v žalostni preteklosti.

Kakor moramo poznati povzročitelja bolezni, če hočemo isto ozdraviti, tako moramo poznati tudi povzročitelja krize, če jo hočemo odpraviti. Vedeti pa moramo tudi, kdo je oni faktor, ki je po gospodarski krizi najbolj prizadet in ki ga najbolj uničuje.

VZROKOV SVETOVNE GOSPODARSKE KRIZE

ie nebroj in v vsaki državi so drugačni. Medtem, ko je po nekaterih državah vzrok krize v previsoki vrednosti valute, je zopet drugje vzrok pomanjkanje odjemalcev za industrijske proizvode in zopet drugje preobilica agrarnih produktov, ki jih ni mogoče izvoziti, ker ni kupcev. Pri nas leži glavni vzrok gospodarske krize v tem, da je na eni strani padla kupna moč konzumenta, na drugi strani pa so inozemci ustavili nakup naših agrarnih produktov.

Medtem pa, ko se drugod resno pečajo z načrti, kako bi gospodarsko krizo omilili, se pri nas nihče ni lotil temeljito tega vprašanja, ampak so vsi poklicani več ali manj samo eksperimentirali in to vedno v velikih dozah.

Z nekako lahkovernostjo in skoro bi rekli otroško, so našli glavni izhod iz gospodarske krize ravno pri delavcu, državnih uslužbencih in nameščencih, da so pričeli z znižanjem njihovih prejemkov ter s tem posredno udarili tudi kmeta — obrtnika in trgovca tako, da so glavne stebre narodnega gospodarstva pognali direktno v ubožstvo.

PREVISOKE PLAČE

ie treba znižati, so vrgli v svet naši kapitalisti in takoj so našli zagovornike in zastopnike, ki so temu pritrtili in začeli zniževati plače in mezde delavcu in nameščence. Najprej je dala vzgled vlada pri državnih uslužbencih z občutnim znižanjem prejemkov, ker je pač bil to najbolj enostaven način uravnovesenja državnega proračuna.

Kdo si boče beil glavo z različnimi gospodarskimi problemi in načrti, a zraven še venturosko reskirali zamero pri vseh stanih. Če jih je kdo opozarjal, da na ta način kriza ne bo rešena, ampak še celo povečana, je dobil v odgovor kvečjemu posmeh. Vsled znižanja plač in mezd je padla kupna moč največjega konzumenta našega agrarnega produkta, to je delavstva in nameščencev. Posledica temu je bila v kratkem času vidna. Kmet ni mogel prodati več svojih pridelkov, trgovec je stal v trgovini in zaman čakal odjemalcev. Izvoz naših agrarnih produktov se je od dne do dne manjšal, kar je bil le odgovor na naš zmanjšan uvoz industrijskih pridelkov iz drugih uvoznih držav. Uvažati se pa ni moglo, ker pri nas ni bilo več kupcev. Tako so oni, ki so si predstavljali zmanjšanje krize na

tako enostaven način, krizo povečali. Dočim je poprej kriza zajemala le en stan, je sedaj posegla že na vse stanove. Vsa opozorila resnih gospodarskih strokovnjakov, pa so bila zaman. Kmet je bil prisiljen znižati cene svojim pridelkom, če je sploh hotel kaj prodati. Cene industrijskim izdelkom pa so ostale iste, oziroma so se še zvišale. Kar je v ugodni konjunkturi povojne dobe prištedil, je že porabil. Prišel se je zopet zadolževati, da je mogel zadostiti svojim obveznostim napram državi. Plačeval je davke redno, dokler je mogel in dokler je še kje dobil posojilo. Kot posledica znižanih mezd in plač delovnega ljudstva na eni in padec cen kmetijskih proizvodov pod minimum na drugi strani, je pa še nastopila po krivdi raznih špekulantov.

DENARNA KRIZA.

Če je sedaj hotel kmet dvigniti eventualno težko prihranjene dinarčke, da bi zadostil vsaj svojim obveznostim, je našel blagajne denarnih zavodov zaprte z izgovorom, da se vloge ne izplačujejo, ker jim primanjkuje gotovine. Mesto da bi merodajni faktorji vsaj sedaj uvideli, da so napravili veliko napako in jo poskusili odpraviti, oziroma, da bi denarni zavodi dobili potrebne kredite, so mirno gledali, kako so pričeli razni špekulanti veržiti s hranilnimi knjižicami ubogega našega naroda. Jemali so na eni strani vero v naše denarne zavode, na drugi strani pa pustili vlagatelje prostemu izkoriščevanju. Tako je postal naš kmet skupno z delavcem in nameščencem čisto navaden berač, ter je seveda s tem kriza zajela tudi obrtnika in trgovca.

Veriga se je sklepala in v okovih se je znašel cel narod, razen par velekapitalistov in nekaj takozvanih rodoljubov, ki pa so to priliko porabili in pod pretvezo gospodarske krize izžemali delavno ljudstvo.

Ker sta torej obubožala delavec-nameščencem in kmet, se je znašel obrtnik in trgovec sam sredi svojega lokala in s strahom gledal, kako so kupci, oziroma naročniki naenkrat izostali ter že videl naprej, da tudi njega čaka usoda prvih dveh. Pritiskati so pričeli na njih upniki in zapirali obrate ter jih pošiljali čez prag med sestradane proletarce.

Torej račun gospodarske krize plačuje pri nas edino delavno ljudstvo, najsibo to delavec, nameščencem, ali pa obrtnik in trgovec. Vsakemu, kdor je pri nas odvisen od lastnega dela, je vsled gospodarske krize ogrožena eksistenca, dočim imamo na drugi strani velekapital, posebno inozemski, ki si je s to gospodarsko krizo kopicil milijone.

TOVARNE SE ZIDAJO.

V času, ko najbolj kričijo, kako jih udarja gospodarska kriza, pa vidimo dan na dan, kako si inozemski kapitalisti v družbi z našimi narodnimi in nenarodnimi magnati zidajo pod nacionalnimi imeni nove tovarne. Vse te tovarne pa niso niti v prid državi, niti v prid narodu, ker naš narod samo izmozgavajo. Vsi ti velekapitalisti in njihovi zagovorniki so za naše delavstvo brez vsakega socialnega čuta. Drznejso si plačevati delavca celo s 50

Din tedensko, poleg tega pa ga še zasmejujejo v nam tujem jeziku. Z naslodo opazujejo, kako naš narod hira in propada. V svoje tovarne ne jemljejo samo poklicnega industrijskega delavstva, ampak hodijo delavstvo iskat tudi med kmetijski narod, ker vedo, da je tam še nekaj zdravega naraščaja, da pa so gospodarsko šibki in da bodo iz potrebe po gotovini radi prevzeli delo tudi za sramotno plačo 1.25 Din na uro. Tako zanašajo tuberkulozo še na deželo in zastrupljajo naš najzdravejši, najkrepkejši del naroda. Tako so iz našega delavca naredili izmozganega bolnega berača.

ŽALOSTNO DEJSTVO

pri vesnem tem pa je, da so našli vedno podpornike med našimi boljimi krogi, ki so jim šli v vsakem oziru na roko. Zatisnili so marsikdaj oko, samo da so jim mogli pokazati svojo naklonjenost. Naši največji takozvani narodni veljaki so izvršili zanje nešteto intervencij, da so spravili k nam nebroj inozemcev, veliko večino med njimi popolnoma nepotrebnih. Niso videli naše obupane brezposelne intelektualne mladine, ki je po vseh izvršenih študijah primorana pohačkovati, videli pa so dosledno to mladino takrat, če je eden ali drugi izmed nje propadel in moral stopiti pred sodišče. Takoj so bili v vseh inozemskih in domačih podjetjih ukrenjeni vsi koraki, da je bil zaznamovan in ožigosan kot nezanesljiv. Nihče pa se ni spomnil, da bi tem parazitom povedal v obraz, da so prav za prav oni največji nepoštenjaki, ki bi morali že zdavnaj stati pred sodiščem, ker pljačkajo i narod i državo. Ti so našli povsod zaščito. Niso se sramovali naši narodnjaki in rodoljubi sedeti v njihovi družbi, sramovali pa so se lastnega naroda in ga uničevali kakor tuji.

Ve to se je godilo posebno zadnja štiri leta, ko je pri nas paševala samooblastna klika v JNS, ki se tudi ni pomišljala vzeti v svojo zaščito največje sovražnike našega naroda in države, samo če je bilo pričakovati kakega gmotnega uspeha.

NIHČE IZMED NJIH NI IMEL ČASA

in volje pomagati ljudstvu iz bede. Vsi so pozabili na narod, vsak je imel pred seboj samo svoj lastni interes. Bili so med njimi, ki so bili izvoljeni z delavskimi in kmetijskimi glasovi, pa niso niti enkrat povzeli zanj ugodne besede. Vedno so ga znali samo tolažiti ali pa mu ukazovati, da molči. Obenem pa so mešetarili in spletkarili z najhujšimi nasprotniki. Tako je vso delavno ljudstvo brez vseh sredstev v beraškem tavanju še moralo molčati. Če se je pa kdo predrznil oglašiti, pa če je bil to slučajno delavec ali nameščencem, se ga je udarilo z vso silo nasilnikov po glavi ali pa se mu celo uničilo tisto ubogo skromno eksistenca.

NAŠ NAROD JE KLEN

in zato je dočakal trenutka, ko se je pojavil pravičen in pošten Jugoslovan, ki je neznošnim razmeram napravil konec. Bil je zadnji čas. Vendar pa nas to uverava, da so še pri nas možne čistih rok in odkriti prijatelji naroda. Še se najdejo na vodilnih mestih ljudje, ki jim je narod in država nad vse.

In tak mož je g. Jevtić, ki je prijel v zadnjem hipu v močne roke vajeti, da obdrži konja in voz tik ob prepadu in ga okrene na ravno pot.

Takoj ob svojem nastopu nam je g. Jevtić pokazal, da hoče ozdraviti naše razmere pri korenini. Poznavaajoč krivce vsega zla, je z energično potezo prekrizal vse zlohodne namere bivših strahovalcev naroda, razpustil skupščino in dal narodu možnost, da odloča o svoji bodoči usodi in da postavi na krmilo ljudi, katerim zaupa.

TEŽKA JE BILA BORBA

proti dosedanjim mogotcem, toda s krepko roko jim je vzel iz rok moč in vzel v svojo okolico ljudi, ki se niso strinjali s strankarsko politiko bivše klike JNS in so bili v nji že delj časa v vrstah opozicije, ne sicer demagoške, ampak stvarne resne opozicije, ki je bila protivna metodam klike JNS ne iz kakih osebnih vzrokov, ampak edino zato, ker so videli, da mora taka anacionalna in brezglava politika pritirati jugoslovanski narod in državo neizogibno v pogibelj. Slovenci smo lahko posebno ponosni, da je v to svojo kolicu poklical bivšega bana dravske banovine g. Dr. Marušiča, katerega smo videli vedno v prvih vrstah narodnih borcev, ki mu je bil posebno pri srcu naš delavski stan. Zavedamo se, da imamo v njem moče jelekne volje in zato mora vso delovno ljudstvo slediti njegovemu klicu, ker smo uverjeni, da nas bo prineljal na pravo pot. Reči moramo, hvala Bogu, da je v njegovem vztrajnem boju zmagal, ker rušil so tudi nje in to samo zato, ker je čutil z ubogim narodom. In tako smo uverjeni, da se mu boče posrečilo z g. Jevtićem postaviti teden temelj naše države s pravim gospodarskim parlamentom, katerega najvažnejša naloga bo, gospodarsko ozdravljenje naše države in našega delovnega naroda.

VSII ZATIRANI STANOVI SE MORAJO ZDRUŽITI

ter krepko in enotno stopiti v boj za pravice naroda. Pod nobenim pogojem ne sme jugoslovansko delovno ljudstvo, kateremu prištevamo delavce, nameščence, kmete, obrtnike in male trgovce, skratka vse one, ki si služijo svoj kruh z lastnim delom, dopustiti, da bi se nam vrnili v novo skupščino zastopniki-nasilniki in izkoriščevalci našega naroda. Opozarjamo že danes, da se nam bodo pod različnimi krinkami poskušali približati ti krvosesi-nasilniki ter za hrbti izdajalci in nas preslepiti, da bi jih zopet postavili tja, kamor ne spadajo. Do sedaj je bila metoda, da so se postavljali sami, in gorje je bilo tistemu, ki bi ne bil glasoval za nje.

Če bomo združeno pazlivi in storili svojo dolžnost, potem bo bodočnost države in naroda zagotovljena.

V novi parlament morajo priti pravji in pošteni zastopniki našega delovnega jugoslovanskega naroda, ki jim bode predvsem samo interes naroda in države. Nasilniki in izkoriščevalci, pa ne samo, da jim zapremo vrata v novo skupščino, tem več jih moramo za njihovo zločinsko delo izločiti iz naše poštene jugoslovanske družbe. V novi skupščini naj vladajo in delajo za blagor naroda pošteni Jugoslovani — a iz naše banovine njim na čelu g. Dr. Marušič.

Zavedajmo se, da smo odvisni eden od drugega, ker če eden hira, hirammo vsi,

zato nas borba za življenjski obstoj sili, da se združimo in ne pustimo blizu ljudi brez značajev, a obenem, da se zdravimo k novemu življenju in primemo trdno vzajemno za delo na srečo nas vseh trepeh.

Odločni trenutek rešitve nas vseh je pred nami, ter pljunimo v obraz tistim, ki so nas do danes zasramovali a priključimo se združeni in enotni poštenjaku tovarišu gospodu Marušiču.

Italijani bi radi v Abesinijo

V zunanji politiki je stopil v ospredje konflikt med Italijo in Abesinijo. Po italijanskih vesteh se Abesinci napadli obmejnemu italijanske straže dne 23. januarja 1935. Tako naj bi se bilo pričelo. Absinci pravijo drugače.

Pred nekaj dnevi so prinesli listi vest, da je Italija poslala Abesiniji ultimatum, glasom katerega zahteva zadoščenje od abesinske vlade. Pojavile so se celo vesti, da zahteva Italija, da mora abesinska armada izkazati italijanski zastavi čast. Poveljnjoči častnik mora pred mimohodom poljubiti italijansko zastavo. Te vesti pa se tako z italijanske kakor abesinske strani zanikajo.

Potrjene pa so vesti, da je Italija mobilizirala dve diviziji, ki jih je že pričela pošiljati na abesinsko mejo. V glavnem bi odšli na abesinsko mejo polki, v katerih služijo Slovenci. Tudi letala so bila že odposlana v Afriko.

Po večerajšnjih poročilih je bila situacija zelo napeta, ker je tudi Abesinija oddala delno mobilizacijo.

Poročila od 13. t. m. pa poročajo, da se je italijanska bojevitost precej ohladila. Da je Italija začela popuščati v svoji agresivnosti, je verjetno, ker je dala Japonska razumeti, da v slučaju italijansko-abesinskega spopada ne bo ostala nevtralna, ampak se bo postavila na stran Abesinije in storila vse potrebne ukrepe, da zaščiti njene interese. Japonsko zunanje ministrstvo je dalo to stališče Italiji jasno razumeti. Vprašanje pa bi bilo tudi, kako bi se spopad med Abesinijo in Italijo zaključil, četudi bi ostala Japonska nevtralna. Abesinci razpolagajo s precej močno armado, govori se celo o dvamilijonski armadi, ki bi jo v skrajni sili lahko postavili. Abesinska armada ni sicer najbolj oborožena, je pa zelo pogumna. Italijani bi ne imeli ugodnega sebnosti, ker čuti v ozadju Japonsko. Italijani bi torej ne imeli ravno ugodnega položaja. Diplomati velesil so tudi prepričani, da Italija nima dovolj finančnih sredstev, da bi se spustila v kakšne večje vojne operacije.

Na tem sporu so pa interesirani tudi Angleži in je vlada že izdala ukaz, da mora biti brodovje, ki je vkrcano v Malti, pripravljeno. Angleški vladni krogi so prepričani, da je vojna neizogibna.

Tudi Francija hoče zaščititi svoje interese in je poslala nekaj čet v Džibuti, da okrepi tamkajšnje posadko, ker bo ta luka važnega pomena v slučaju italijansko-abesinskega spopada. Iz Džibutija pelje železniška proga proti prestolnici Abesinije. Na tej progi hoče Abesinija prevažati orožje, municijo in svoje vojaštvo. Kako se bo Francija zadržala napram tej abesinski želji, ni danes jasno, vendar pa bi bilo iz tega zadržanja mogoče ugotoviti, kakšne koncesije daje Francija Italiji.

Iz zadnjih poročil je opaziti, da Abesinci niso prav nič pripravljene pasti pred Italijo na kolena in se kažejo zelo samozavestne in so dali razumeti Italiji, da ne mislijo dati nikakega zadoščenja in tudi niso pripravljene plačati kake odškodnine.

Kakšni vojniki so Abesinci, pa Italiji ni neznano, saj je imela z njimi že opravka, ki pa v italijanski zgodovini ni ravno zapisan z zlatimi črkami. Tedaj je bilo precej vroče tam doli in so morali oditi Italijani precej povešenih glav.

Tudi sedaj ni gotovo, da bi se jim ne pripetilo kaj enako žalostnega. Zato si še premisslujujemo.

Čuvajte Jugoslavijo!

F. K. Ljubljana.

Naprej do cilja!

Napred drugovi je sedanjí bojni klic mlade jugoslovanske generacije, ki je polna vere in zanosa v novo drugo socialno pomlajeno Jugoslavijo, drugo Jugoslavijo zato, ker so v prvi Jugoslaviji demagogi in strankarski partizani izmotali narod in ga dovedli v brezupni položaj, v katerem se nahaja danes. Nič niso pomagale prošnje, nikogar ni ganil obup izmotalnega naroda; brezsrčni mednarodni židovski kapital je s pomočjo domačih namišljenih nacionalistov napravil iz bogate in cvetoče Jugoslavije propadajočo evropsko kolonijo. Nacionalni socializem hoče konec take sramotne Jugoslavije in hoče drugo Jugoslavijo, ki bode dobra mati vsem Jugoslovanom. Hočemo Jugoslavijo, močno in silno, ki bo v oporo tudi našim danes še zaslužnim bratom in ki bo obsegala vse ozemlje, kjer prebivajo naši bratje. Zavedamo se, da bo taka Jugoslavija strah in trepet zakletim sovražnikom našega naroda.

Hočemo, da bode naša Jugoslavija gospodarsko neodvisna, socialno urejena, kulturno napredna in kot taka rešena vsakega tujega, duhovnega in materialnega protektorata. To je klic nove generacije, ki hoče, da Jugoslavija postane naša, ponosna na samo sebe in rešena vsake tuje nadvlade, ker smo prepričani, da ima možnost za samostojno, svobodno življenje in mi se bomo borili za ta stremljenja, ker so nam ideje nacionalnega socializma svete, vzvišene nad vsemi dosedanjimi idejami. Naši sovražniki se zastoj trudijo, da bi uničilo našo idejo, ker je naša nova generacija polna delavne dinamike, polna fizičnega in duhovnega aktivizma. Kdorkoli bo poskušal zavirati naše delo, bo naletel na odpor mlade energične generacije, ki je pripravljena tudi na žrtve.

Poleta kosovskega krsta ne bo ustavil nihče in Jugoslavija bode naša. Vemo dobro, kdo je kriv obubožanja našega naroda, vemo dobro, da take Jugoslavije niso ustvarili naši legendarni junaki, ki spijo večno spanje na svetih tleh Kajmakčalana. Mačkovega kamna, Cera, Krfa in Vida in tudi oni ne, ki so pretrpeli vse grozote albanske golgot.

Današnja Jugoslavija, kjer trpi narod pomanjkanje, kjer naš delavec ne more dobiti zaslužka, so ustvarili strankarski partizani, ki so si prilastili vodstvo države, čeprav niso bili zato poklicani in sposobni! Težak bo

odgovor, ki ga bodo morali dati narodu, ko bo zahteval od njih obračun njihovega dela, a da bo ta obračun čimprej moramo poskrbeti mi vsi. Ko bode prišel poziv: Jugoslavlani zbor! tedaj stopimo vsi v strnjene vrste pod prapor nacionalno-socialnega pokreta Jugoslovanske akcije, ki nosi simbol borbe. Kosovski krst mora združiti vse moralno čiste in poštene, obenem pa borbene Jugoslovane, ki hočejo očuvati bogastvo naše Jugoslavije našemu delavnemu narodu in odstraniti vse škodljivce naroda in države. Očuvati moramo gospodarsko in politično nezavisnost jugoslovanske nacije, da bo v korist sedanjim in bodočim pokoljenjem. Zmagati mora geslo: Jugoslavija Jugoslovanom!

Naprej bratje!

pomeni klic naroda, ki gre v borbo proti domačim in tujim izkoriščevalcem in krivcem današnjega bednega položaja. V tem klicu je glas jugoslovanskih nacionalistov, ki hočejo biti gospodarji na lastni grudi.

Zahtevamo, da ta zemlja omogoči vsakemu Jugoslovanu dostojno življenje. Da bomo pa to dosegli, je treba, da prisilimo one, ki so odtegnili pri nas nakopičeno bogastvo narodu in državi ter ga prenesli preko naših meja, da ta kapital pride nazaj v državo in prevzame funkcijo v korist celokupnega našega naroda. Ta narodu odtegnjeni kapital je kriv brezposelnosti in vrnitev tega kapitala državi bode zatrla brezposelnost. Mi pa moramo gledati, da čimprej iztrebimo našo zemljo nepotrebnih tujih specialistov in na ta mesta postavimo naše ljudi, našo mladino, ki mora danes na žalost stati v vrstah brezposelnih in gledati, kako ji tujec odjeda kruh in zaslužek.

One škodljivce jugoslovanskega naroda, ki živijo samo na račun naroda v brezdelju, pa je treba prisiliti k delu, kajti delo je dolžnost vsakega posameznika in le z delom postane človek res človek, ker samo po delu dobi dostojanstvo človeka.

To so smernice socialno-nacionalnega pokreta Jugoslovanske akcije, ki stremi za tem, da pride zopet sreča in blagostanje v našo državo. Smo zato, da postavimo vsakega človeka na mesto, ki mu gre, a Jugoslovana pred vsakim in pred vsemi!

Ko bo to doseženo, ne bo v naši državi več komunistov, punktašev in liberalcev. Ostal bo samo srečen in zadovoljen Jugoslovani!

Ne bodite malenkostni!

V Ljubljani izhajajo vsak petek list, ki se imenuje »Slovenija«. Ta list zastopa ideje takozvanih Samo- ali Velikoslovencev. Male ideje teh velikih Slovencev so diametralne velikim idejam naših velikih državnikov velikega blagopokojnega kralja in velikega blagopokojnega škofa Strossmayera. Tudi veliki naš Krek v svojem srcu ni nosil malih idej današnjih Samoslovencev, ker sicer bi ne mogli govorniti o enem narodu od Triglava do Soluna. En narod ima kvečjemu lahko več dialektov, ne more pa imeti več jezikov. Malokomu je znano, da večina nacionalno zavednih Ircev več irski ne zna, in kljub temu je ta nacionalno zaveden narod upejal v svojih šolah jezik Irski, katerega se mora večina irskih otrok šele na novo zopet naučiti. Naši Velikoslovenci pa namesto, da bi skušali slovenski dialekt ali jezik približati skupnemu jugoslovanskemu jeziku, samo gledajo in se trudijo, kako bi nove razlike postavili. Tako je to sedanje seme slovenskega naroda, katerega last je bila nekdanja cela Koroška, cela Štajerska, velik del Tirolske, Nižje Avstrijske do Dunaja. Danes na teh ogromnih ozemljih pričajo o nekdanjih gospodarjih samo še imena na zemlje-

vidu. Slovenstvo se je klaverno izkazalo v preteklosti, bilo je malo po idejah in je zato podleglo.

Kaj bi rada Nemčija?

Z veliko nestrpnostjo se pričakuje odgovor Nemčije na francosko-angleške predloge. Trdi se, da je odgovor že sestavljen in da čaka samo končnega pridruženja Hitlerja, ki si je tozadevno pridržal odločitev. Čuje se, da bode govor sestavljen pomirljivo in da bo Nemčija izjavila, da je pripravljena sodelovati v vseh pogajanjih, da je po to sodelovanje odvisno od priznanja vojne enakopravnosti.

Obenem se pa čuje, da namerava Nemčija predlagati Angliji direktna nemško-angleška pogajanja, ki bi naj se vršila v Berlinu. Nemci upajo na ta način več dobiti.

Ob tej priliki namerava Nemčija baje mešati tudi avstrijsko vprašanje in predlagati, da se v Avstriji izvrši plebiscit, kakor v Posaarju. Avstrijecem naj se da možnost, da se svobodno izjavijo, ali so za sedanje stanje, ali pa za uvedbo nemškega nacionalnega socializma. Z drugimi besedami za ali proti priključitvi Nemčiji.

»Slovenija« priobčuje podlistek »Osebnost in ideologija Aleksandra Stambolijskega«. Pisec v veliki meri in tudi po pravici hvali in povišuje velike ideje velikega Bulgara. Za eno glavnih in mogoče največjih idej velikega Stambolijskega pa pisec najbrže ne ve, zato naj blagohotno opusti, če ga tudi na to spomnimo. Stambolijski je bil v svojem idejnem poletu kaj drugega in nič podoben ubogim in majhnim Samoslovencem. Ena glavnih idej Stambolijskega je bila združiti Jugoslovane tudi jezikovno. Ta mož velikih konceptov je bil pripravljen v ta namen tudi žrtvovati jezik svojega nad vse ljubljene naroda, da bi ga jezikovno združil s Srbokrat. In vendar so Bulgari kaj drugega kakor mi Slovenci. Slovencev nas je komaj en milijon, Bulgarov pa v in izven Bulgarije čez 6 milijonov. Bulgari imajo slavno zgodovino, mi pa smo smeli moliti Oče naš v slovenskem jeziku in slovenski kmet je ogovoril karantanskega vojvodo v rodnem jeziku. Znan je Stambolijskega izrek: »Nisem ne Bulgar, niti Srb, ampak Jugoslovani.« (Glej Carlo Sforza: »Gestalten und Gestalter des heutigen Europas.« Kje je bil kak Samoslovenec v stanju se vspeti do velike ideje in reči: »Nisem Slovenec, niti Hrvat, niti Srb, ampak Jugosloven.«

Le če bodo zmagale velike zamisli Strossmayerja, kralja Aleksandra, Kreka in Stambolijskega bo naša skupna bodočnost velika in častna v krogu drugih narodov, drugače bo pa mala kakor listič »Slovenija« in gotovi ljudje na ljubljanski univerzi.

A. P., Podbrezje.

Novoimenovan ban dravske banovne

Dne 9. februara je bil s kraljevim ukazom imenovan za bana dravske banovne g. dr. Dinko Puc, dosedanji župan mesta Ljubljane.

Nacionalno delavstvo in nameščenstvo, kakor tudi vsa druga javnost je s tem imenovanjem zadovoljna. G. bana poznamo kot moža, ki je vedno štivil interese malega človeka. Trdno smo uverjeni, da bode tudi na svojem novem položaju ostal naklonjen nacionalnemu delavstvu in podpiral negove želje.

K negovemu imenovanju najiskrenejša častitamo!

Spremembe v višjih vojaških poveljstvih. S kraljevim ukazom so se izvršile v vojaških poveljstvih in je med drugimi sedanji poveljnik dravske divizije g. divizjski general Cukavac menovan za pomočnika ministrstva vojske in mornarice. Za poveljnika dravske divizije pa je imenovan divizijski general g. Peter Nedeljković, dosedanji komandant vrbaske divizije. G. general Cukavac je prišel v Ljubljano pred dvema letoma. V teku svojega bivanja v Ljubljani si je pridobil simpatije vsega našega nacionalnega živlana.

Naše delavstvo in gospodarska kriza

o podatkih OUZD

Leto 1930. pomeni za naše delavstvo pričetek padanja mezd. Obenem s padanjem mezd je začela naraščati tudi brezposelnost. Dočini pa je leto 1934. pričelo kazati znake gospodarskega zboljšanja in je zaposlenost delavstva naraščala, je pa to leto v pogledu na padec delavskih mezd značilo najobčutnejše oškodovanje našega delavstva. Naraščala je industrija vseh panog, največji podvig pa dokazuje tekstilna industrija. Delavske meзде pa so padle na tako nizko stonjnjo, da se ne more več govoriti niti približno o eksistencnem minimumu našega delavstva.

Iz statistike OUZD, kjer se je vzelo v poštev mesec september 1930. in 1934. leta vidimo, kako so padle v tem času meзде in to absolutno in relativno. Mesec september se je vzelo za podlago vsled tega, da ne pridejo v poštev sezonski delavci.

Iz tabele razvidimo padec mezd v raznih okrožjih OUZD, in sicer:

Okrožni urad	Povprečna dnevna zavarovana meзда v septembru 1930	Povprečna dnevna zavarovana meзда v septembru 1934	Padec absolutni	Padec relativni
Ljubljana	26.97	22.70	4.27	18.81
Karlovac	28.87	19.91	8.96	30.99
Sušak	32.77	27.15	5.62	17.18
Split	28.85	23.22	5.63	19.53
Zagreb	28.92	23.24	5.68	19.64
Novi Sad	24.62	19.78	4.84	19.66
Beograd	31.33	25.10	6.23	19.88
Dubrovnik	30.81	24.57	6.24	20.25
Osijek	25.06	19.96	5.10	20.35
Sombor	22.33	17.71	4.62	20.69
Skoplje	24.11	18.78	5.33	22.11
Tuzla	23.18	17.80	5.38	23.21
Banja Luka	25.97	19.57	6.40	24.68
Subotica	21.95	16.20	5.75	26.19
Sarajevo	27.76	20.30	7.46	26.88
Vel. Bečkerek	22.34	16.19	6.15	27.53
Niš	23.89	16.62	7.27	30.43

Tabela nam pokaže, da je v območju ljubljanskega OUZD najmanjši relativni padec mezd (18.81%), največji pa v območju OUZD v Nišu (40.73%).

Če pa vpoštevamo absolutni padec mezd, ugotovimo, da je izmed vsega delavstva v državi prizadeto najbolj ono v dravski banovini, čeprav znaša absolutni padec pri nas 4.27, v Nišu pa 6.77 Din. Vpoštevati moramo pri tem življenjske prilike pri nas in drugod. Naše delavstvo prejema povprečno dnevno meздо 22.70 Din (leta 1930. 26.97 Din), v Nišu n. pr. pa 16.62 (leta 1930. 23.39 Din). Ne more se pa primerjati našega delavstva z onim v drugih pokrajinah države, posebno v Nišu, Skoplju itd. Znano je, da je življenje v dravski banovini eno izmed najdražjih v državi. Ne sme nas torej motiti relativni padec mezd, da bi iz nje stvorili zaključek, da je naš delavec v najboljšem položaju v državi.

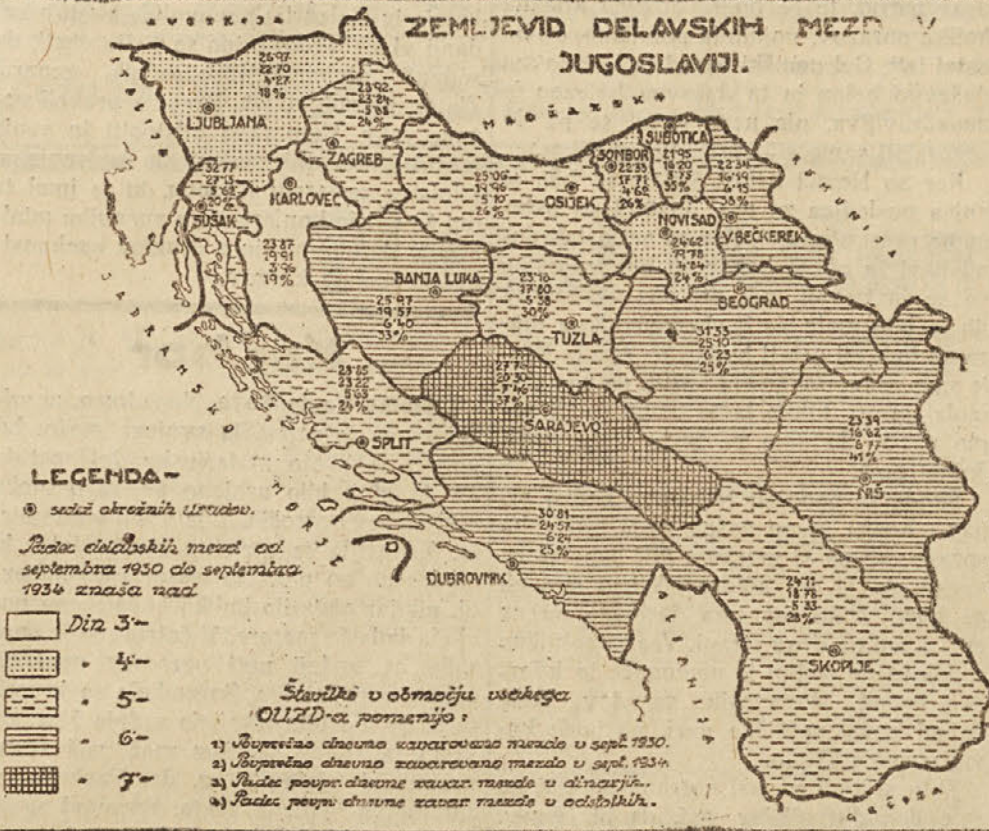
Statistika nam pokaže, da je tako pri nas kakor drugod povprečna delavska meзда prenizka, vendar pa je vsaj, kolikor smo mogli dosedaj pri tožadno nenopolnih statistikah ugotoviti, n. pr. v Nišu, Skoplju in sploh v južnih krajih naše države lažje živeti z dnevno meздо 17 Din, kakor pri nas z 22.70, ker je doli vse življenje veliko ceneje. Čuli smo že večkrat s strani službodavcev pikre pripombe, ki so kazale na delavske razmere v južnih pokrajinah naše države, češ, če tam doli shajajo s tako nizko meздо, zakaj bi tudi pri nas ne moglo delavstvo izhajati z isto plačo. To pokazuje ozkorsrčnost naših službodavcev, ki nočejo pojmovati, da je treba pri nas delavstvo iz južnih krajev, ki je leta in leta robovalo tujcu, dvigniti na kulturni nivo ostalega delavstva v državi, ne pa obratno. Če hočemo imeti naš narod tudi duhovno zedinjen, moramo polagati največjo važnost na kulturni podvig vsega jugoslovanskega delavstva.

Ena najvažnejših nalog naše bodoče skuoščine bo, da bode vprašanju ureditve delavskih mezd posvečala največ pažnje. To vprašanje se ne bo smelo reševati nopolničarsko ali pa mogoče enostransko. Treba bode ugotoviti najprej

življenjske prilike v vseh pokrajinah in na podlagi teh fiksirati minimalno meздо, do tako, da bode delavstvo lahko živelo dostojno in imelo tudi primerna sredstva za kulturno izobrazbo. Pri določitvi minimalne meзде ne more biti vpoštevana samo vsota, ki jo delavec prejme, ampak vrednost tega denarja v posameznih po-

krajinah z ozirom na kupno moč dinarja. Ako bode mogoče izenačiti življenjske prilike v celi državi, je težko reči, zato je tudi vprašanje, če je mogoče minimalne meзде za vso državo enako določiti, ne da bi bilo delavstvo v eni ali drugi pokrajini prikrajšano. Glavno načelo pri določitvi minimalne meзде bi moralo biti, da bo delavstvo v celi državi prejelo enako meздо, ki mu bo omogočala eksistenco.

Današnje povprečne meзде pa so absolutno prenizke in ž njimi delavstvo nikjer ne more dostojno živeti.

Ing. V. Č., Ljubljana:

Vprašanje našega radija — veliko in važno državno vprašanje

Kakor loči tradicija dveh kultur — vzhodne bizantinske in zapadne latinske — jugoslovanski narod, v prvi vrsti one njegove dele, ki so od teh kultur najbolj prežeti, to je meščane, v dva sveta, ki se le težko razumeta, tako veže ves jugoslovanski narod, od najmanjše naselbine, do največjega mesta, imperativno in nepopustljivo enakost, oziroma velika sorodnost jezika.

Jezik, ki nam dokazuje naše skupne korenine in ki je najprimarnejša, najosnovnejša in največja duhovna posest naroda, nas je združil po svetovni vojni v današnjih mejah Jugoslavije in nas bo večno družil.

Vrhovna naloga sedanje in bodočih generacij je ublažitev duhovnih nasprotij med tem delom jugoslovanskega naroda, ki ga je oblikovala bizantinska kultura in onim, ki ga je skozi stoletja vzgajala zapadna kultura ter istočasno ustvarjanje in zaimanje samonikle jugoslovanske kulture iz čistega narodovega vira.

Narodovi voditelji, ki bodo od generacije do generacije postali čistejši Jugoslavnani, morajo nujno skrbeti za to, da se bo jugoslovanski narod čim intenzivneje organiziral v enotnem jugoslovanskem pravcu in da se bo v tem pravcu vzgajala mladi naš narod.

Najmodernejša in najučinkovitejša organizacijsko in vzgajalno posredovalno sredstvo je radio.

Velikega pomena radia kot onega važnega državnega instrumenta, ki neposredno, z živo besedo prenaša narodu misli državnikov-vodnikov naroda, se v polni meri zavedajo voditelji vseh civiliziranih držav sveta. Samo z državno pomočjo je mogoče radio doseči v teku desetletij razvojnih let današnje ogromno razširjenost.

V osmih visoko civiliziranih državah Evrope: v Danski, Angliji, Švedski, Švici, Nemčiji, Holandski in Luksenburški pride povprečno na 12 prebivalcev po en radijski naročnik; v nadaljnjih 10 državah: Madžarski, Norveški, Belgiji itd. pa je povprečno vsaki 35. prebivalec radijski naročnik. V veliki razdalji sledi tretja grupa držav: Poljska, Litavska, Italija in Portugalska, kjer je povprečno šele

vsaki 125. prebivalec radijski naročnik. Še večja je razdalja do zadnje skupine držav na Balkanu: Rumunije, Grčije, Jugoslavije, Bolgarije in Albanije, kjer zostaja za Jugoslavijo, ki ima komaj na vsakih 240 prebivalcev enega radijskega naročnika, samo še Bolgarija in Albanija! — Razen štirih balkanskih držav so postavile vse evropske države izredno pažnjo izgraditvi sistema emisjskih postaj, zavedajoč se, da je prvi pogoj za razvoj radia dober sprejem oddate v vseh pokrajinah države. Za to je potrebna 1. tolika jakost emisije, da jo oddajne postaje sosednih držav ne nadvladujejo in 2. razmestitev relejskih postaj po nosameznih pokrajinah, tako, da je tudi v takozvanih mrtvih pasovih omogočen dober sprejem na cenene šibkejšje prejemnike in detektorje.

Skoro vse večje evropske države imajo danes v svojih postajah po več ko 100kw oddajne energije. Največje število oddajnih postaj in največje oddajnike majo države srednje Evrope. Tako ima Nemčija 11 oddajnih postaj z vkuono 664 kw, Švica tri postaje s cca 140 kw, ČSR 6 postaj z 185 kw, Poljska 6 s cca 170 kw in naše nenosredne sosede: Italija 11 postaj, katerih oddajna energija bo kmalu preseerala 400 kw, Avstrija 7 s cca 200 kw, Madžarska 2 z nad 120 kw in Rumunija 5 s 120 kw, vse samo za srednje valovne dolžine! Poleg teh številk izgleda Jugoslavija, ki ima v vseh treh oddajnih postajah Beogradu, Zagrebu in Ljubljani komaj 9kw oddajne energije, kot pravi pritlikavec. Ta neznačajna oddajna energija, zlasti Beograda z 2.5 kw in Zagreba z 0.7 kw, omogoča dober sprejem le v neposredni bližini postaj, na večje razdalje pa je mogoče sprejem le z dragimi mnogocevnimi aparati ob ugodnih atmosferičnih prilikah.

Drugi pogoj za razvoj radia so ceneni prejemni aparati, dostopni širokim plastem naroda.

Današnje cene radijskih aparatov, ki se konstantno držijo v višini nad 3000 Din, pri nas absolutno onemogočajo razširjenje radia. Le mali odstotek visoke cene iz inozemstva uvoženega aparata

predstavlja materialno vrednost aparata, z vso ostalo kupno vsoto plačamo dobiček inozemskim tovarnam, njih drago administracijo in rezervne fonde ter končno uvozno carino in zasluzke mnogih vmesnih zastopnikov in mešetarjev.

Koliko važnost polaga n. pr. Nemčija na razširjenje radia, nam dokazuje dejstvo, da je Hitler odredil konstrukcijo cenega tipa ljudskega sprejemnika s tremi cevmi, ki si ga more vsakdo nabaviti. Do konca julija lanskega leta je bilo konstruiranih 700.000 takih ljudskih sprejemnikov in 600.000 tudi že prodanih. Za številne pokrajine, kjer še ni izvedena elektrifikacija, pa je Hitler odločil konstrukcijo 100.000 cenjenih 3cevnihih akumulatorskih prejemnikov, da izpolni v krogu nemških radijskih poslušalcev tudi to vrzel.

V Jugoslaviji izvršuje danes radio le v neznatni meri ono visoko poslanstvo, ki ga vrši v velikem obsegu v vseh kulturnih državah sveta, ko širi med narod prosveto ter ga vzgaja in organizira v enotni nacionalni smeri.

Zlo, ki sledi iz zanemarjanja radia kot mogočnega državnega instrumenta, ni samo v tem, ker se vsled tega zanemarjanja toliko potrebno vzgojo in prosveto naroda v enotnem pravcu, temveč posebno še v tem, ker so vsled nedosegljivosti šibkih domačih postaj navezani naši poslušalci na inozemske oddaje, ki oddajajo tudi v našem jeziku, seveda ne iz ljubezni do nas, temveč s čisto določenimi političnimi nameni in cilji. Italijanska oddajna postaja Bari, postavljena tik ob Jadranskem morju, daje poročila in pouk v srbohrvaščini našim Dalmatincem, Hercegovcem in Črnogorcem; tržaška postaja širi »kulturo« v srbohrvaščini in slovenščini v Hrv. Vinodolu, Liki, Krasu in Sloveniji. V Srbiji, Vojvodini, Slavoniji, Hrvatski in severni Sloveniji izborno slišimo Dunaj, Budimpešto in Bukarešto preko vsega dneva, medtem ko se slišijo naše postaje šele po zatonu solnca, če se jih sploh sliši.

Izredno nizki razvojni nivo jugoslovanskega radia je sramota, ki jo mora prenašati ves jugoslovanski narod, daš je ni zakrivil...

Radio ni in ne sme biti luksuz. Postati mora tudi pri nas važen državni instrument, ki bo segal s svojim glasom v slednjo vas!

To bo mogoče doseči šele tedaj, ko bo država izgradila sistem oddajnih postaj, ki bo odgovarjal geografskim prilikam naše zemlje, ko bo postavila v Beogradu centralno postajo, v velikosti vseh velikih evropskih oddajnih postaj, dalje močnejše oddajne postaje v Skoplju, Zagrebu in Ljubljani, relejske postaje v Sarajevu, Splitu ter naših obmeinih mestih Mariboru, Subotici in Sušaku. Na mednarodne določbe, ki pravijo, da se 50 km od državne meje ne sme graditi oddajnih postaj, se ne smemo ozirati, dokler bodo delovale avstrijske oddajne postaje v Celovcu in Gradcu ter italijanska v Trstu. Ko bo država sama vzela v roke fabrikacijo eno- in dvocevnih aparatov in detektorjev, za katere bo zaenkrat treba uvažati edinocevi, vse ostalo pa bomo izdelovali doma — bodo po svojih cenah dostopni najširšim plastem naroda.

Radijski aparat mora dobiti vsaka šola, vsak Sokolski in zadružni dom, radio mora priti v najmanjšo vas!

Ne načrtov, temveč dejanj hoče narod!

Dopisnikom!

Dopisnikom! Dopisnike z železe prosimo, da nam donise pošiljajo tako, da jih prejme uredništvo najkasneje vsako sredo, ker nam je sicer nemogoče uvrstiti jih v list, ki izide vsak petek!

Jugoslovanski nacionalisti!

Pomnite, da je bila naša država ustvarjena s sto in stotisoči žrtv. Vsaka ped naše zemlje je prepojena z njihovo krvjo!

Ne dopustite, da bi to zemljo izkoristil kdorkoli samo v svoj osebni prid!

V Klaipedi in kje še?

Po plebiscitu v Posaarju so nemški vladni krogi z Göbelsom na čelu pričeli močno propagando za glasovanje v Klaipedi (Memel) in napovedujejo obenem tudi boj za Avstrijo. Trdno so uverjeni, da bodo povsod z glasovanjem uspeli in vključili tudi te pokrajine nemški državi. Če bi bilo s tem poželjenje Nemcev po pokrajinah drugih držav končano, bi se nam ne bi bilo treba oglašati. Stvar bi bila do neke meje celo upravičena, toda nas zanima bolj dejstvo, če bi v slučaju, da bi Nemci dosegli kakšno glasovanje v Avstriji za priključitev k Nemčiji, bili Nemci tudi res tako pošteti in bi tudi tukaj rešili razno vprašanje na ta način, da bi pustili glasovati tudi koroškimi Slovincem — ki gotovo niso čista nemška rasa! — o tem, kateri državi hočejo biti priključeni. Tukaj pa prihajamo v velik dvom. Vsa dejstva namreč kažejo, da hočejo Nemci doseči glasovanje samo tam, kjer gre za vprašanje njihovih narodnih bratov, tujim narodom pa te pravice ne priznajo in jih hočejo s silo vključiti v svojo državo in potujčiti.

Zato se gotovo ne varamo, če trdimo, da bi Nemci v slučaju, da dosežejo glasovanje sedaj v Klaipedi, nato v Avstriji, prav gotovo kmalu zahtevali glasovanje tudi v onih pokrajinah, kjer še prebiva kak Nemec, ne glede na to, ali so tam Nemci avtohtoni prebivalci, ali pa samo naseljeni in tudi ne oziraje se na to, dali živijo kompaktno naseljeni, ali pa samo v otočjih, obkoljenih po drugem narodu. Najpreje bi gotovo posegli po severni Češki, nato bi mogoče zahtevali isto v Šleziji in bi v tem slučaju celo riskirali prijateljstvo Poljske, ki itak ni iskreno mišljena (vsaj s strani Nemčije ne!) slej ali prej pa bi zahtevali tudi glasovanje v dravski banovini, čeprav jim je znano, da tu Nemci nikjer ne prebivajo kompaktno, ampak so samo priseljeni v posamezna mesta. Do danes se sicer nemški politiki spretno izogibajo kakim tozadevnim izjavam, zato pa tembolj pridno in vztrajno skrivnostno namigujejo na naše pokrajine nemške publikacije od najznamenitejših pa tja doli do najbolj zakotnih. In naši Nemci? Tudi tu imamo večkrat priliko poslušati, kako skrivoma izražajo željo, da bi prišlo tudi pri nas še do glasovanja in nekateri celo drzno trdijo, da je to že gotovo dejstvo.

Zato Nemcem ne smemo zaupati. Nemški narod slej ko prej trpi na fiksnih ideji, da je nekak božji izvoljenec in da njemu pripada nadoblast nad vsemi drugimi narodi. Te duševne bolezni jih ni ozdravila svetovna vojna in niti ne dejstvo, da ravno vsled te domišljavosti na svetu ne

morejo nikdar najti prijateljev — vsaj ne iskrenih.

Da nemški narod — lahko rečemo ves — trpi na tej maniji, pa ni čudno. Tako je vzgajan že leta in leta. Pri njih je vseeno, ali jih vlada marksist, ali hitler, ali pa tudi komunist. Vzgjajali jih bodo njihovi politiki vedno enako in vedno v isti domišljiji. In danes vsak Nemec trdno veruje, da je res nekaj več, kakor vsak drug narod. In če bo še doživel kdozna koliko porazov, vojni in političnih, on bo ostal isti. Cel nemški narod je tozadevno duševno bolan in ta duševna bolezen je neozdravljiva, nje nevarnost se pa da preprečiti samo s — prisilnim jopičem.

Ker so Nemci ostali, kakor so bili, je nujna posledica za nas, da tudi mi ostanemo proti njim isti. Ker so oni ostali domišljivi in oholi, kakor so bili tedaj ko so se prištevali tudi pri nas — čeprav jih je bilo malo — k »herrenvolku« moramo tudi mi ostati budno na straži. Preje smo se morali žnjimi boriti, pa nas niso molgi streti, toliko lažje bomo sedaj samo pazili, da nam ne bode treba imeti žnjimi boja.

Škoda je ponuditi Nemcem bodisi pri nas, bodisi izven naših meja — roko sprave, ko pa si moramo biti popolnoma svesti, da je oni nikdar iskreno sprejeli ne bodo. Stati moramo dosledno mi na eni — oni na drug strani. Vsako politično sodelovanje žnjimi je nemogoče in kdorkoli izmed slovanskih narodov bode žnjimi koval politične vezi, jih bode koval v svojo škodo.

Zato se tudi v naši notranji politiki ne sme dogoditi nikdar več, da bi Nemec bil vpisan v kakršnokoli nacionalno listo. Na nacionalni listi Nemec ne sme biti izvoljen. Ne sme se najti več jugoslovanski nacionalist, ki bi za par nemških glasov omadeževal našo narodno čistost z nemškimi kandidatom.

Boljše je, da jih smatramo za odkrite naše nacionalne nasprotnike in obdajemo žnjimi kot takimi kakor pa da bi žnjimi sklepali kakšno prijateljstvo.

Nemci so bili, so in bodo ostali nasprotniki slovanstva, pa najsaj bodo to Nemci iz rajha, ali iz Avstrije, ali pa tudi v naši državi sami. Oni bodo in so lojalni samo, kolikor je to njim v prid, nikdar pa ne bodo opustili svoje želje po nadoblasti.

In to mora biti za nas merilo, da ne pride za Klaipedo na vrsto dravska banovina, katero si tudi politično lastijo, čeprav so imeli že pred vojno našete dokazov, da ta pokrajina ni nemška in da so tu prav za prav samo — gostoljubno sprejeti tujci!

Političen pregled

Notranje

G. Jevtić bo sprejel nosilstvo državne kandidatne liste. Tako je izjavil beograjskemu občinskemu svetu in delegaciji beograjskega občinskega sveta.

V svojem odgovoru delegaciji je g. Jevtić izjavil, da se v volilni borbi ne morejo in ne smejo obravnavati in reševati vprašanja, ki so bila nespremenljivo rešena z ustavo od 3. decembra 1931. O tem ne sme nihče dvomiti in nihče ne sme zaustavljati koraka cele nacije. O tem se ne bo glasovalo.

Obljubil je, da bode vlada izdala proglas na narod, v katerem mu bo povedala vse ono, kar je in kar naj bi bilo. V proglasu bodo obrazložene glavne linije vladne politike in programa.

*

Izjava g. ministra Marušiča. Te dni se je mudil v Ljubljani minister za socialno politiko dr. Marušič. Dopisniku »Vremena« je gled volitev izjavil, da bodo postavljene kandidatne liste v dravski banovini po odredbi nosilca liste predsednika g. Jevtića. Organizacije, ki že obstoje v banovini, bodo sodelovale pri volitvah, kakor tudi vse tiste osebnosti, ki izjavijo, da so pripravljene sodelovati.

*

Zunanje

Nov varnostni komisar na Koroškem. V Avstriji je imenovan za varnostnega komisarja za Koroško Vilibald Perko, v čegar rokah je vsa policijska oblast na Koroškem. Mož je po rodu Slovenec, čuti se pa Nemca. Njegov brat je v Jugoslaviji poštni uradnik. Ali bo za našo narodno manjšino pravičen in objektiven, bo pokazala bodočnost. Za enkrat ne moremo nič prerokovati. Upanja pa imamo malo...

*

Malo nerodna reč.

»Politika« prinaša iz Amsterdama vest, da je bivši nemški kronprinc nehote poskusil prinesiti v Nemčijo zabranjeno levičarsko literaturo.

Pred nekoliko tedni je namreč prisostvoval svečanostim rojstnega dneva bivšega cesarja Viljema v Dornu. Ko se je vračal v Nemčijo, so mu na meji cariniki pregledali prtljago. Na veliko začudenje kronprinca so našli v enem izmed kovčkov več tisoč izvodov bele »knjige«, ki je natisnjena z zelo majhnimi črkami na 20 straneh in opisuje junilska umorstva v Nemčiji.

Kronprinc ni mogel pojasniti carinikom, na kak način so prišle te knjige v njegov kovček. Cariniki so o svoji najdbi obvestili oblast v Berlinu.

Sedaj se trdi, da je bil kronprinc pri

Hitlerju radi tega neprijetnega dogodka in ne radi finančnih težkoč bivšega cesarja, kakor je bilo objavljeno. G. Hitler je o tem slučaju molčal in odredil, da mora ostati vse tajno. Kakor pa se vidi, ni ostalo tajno.

Komunisti in socialdemokrati, ki vsak dan stavljajo svoje življenje v nevarnost s tem, da preko nemške meje širijo prepovedano levičarsko literaturo, so se to pot poslužili kronprinčeve prtljage. Kje in kdaj, kdo ve...

*

Kaj se godi v Bolgariji? Zadnji čas prihajajo iz Bolgarije nepovoljne vesti o sedanjih vladi. Trdovratno se širijo vesti, da sedanji ministrski predsednik, general Zlatev ni zadovoljen, ker ima preveč vezane roke. Namerava odstopiti in svoje mesto prepustiti sedanjemu notranjemu ministru generalu Radevu, ki je imel te dni že daljšo konferenco z zunanjim ministrom Batolovom in z drugimi osebnostmi iz vladnih krogov.

Mar'bor

† Štefka Vauhnikova. Nenadoma, nepričakovano je zapustila svojega moža. Izpolnila je sveto materinsko dolžnost in ne da bi ji bilo usojeno pobožati možu nodarjenega otročička, je odšla v vsemirje. Zapustila je strtemu možu dete, ki nikdar ne bo poznalo materinske ljubezni, nikdar občutilo ljubko božajočega poljuda liubeče matere. V četrtek jo je sore mila na zadnji poti ogromna množica znank in prijateljic. Spremljale so jo matere, da ji s tem izkažejo zadnjo čast. Za krsto je stonal skrušen mož, naš znani nacionalni delavec g. dr. Vauhnik v spremstvu svojega brata. Sprevod se je ustavil ob Tomšičevem drevoredu, od koder so preneli truplo pokojnice v domači kraj k Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Pokojnici večni spomin. težko prizadetemu možu naše najgloblje sožalje!

*

Nova nacionalna trdnjava v okolici

V nedeljo, dne 10. februarja dopoldne se je vršil v Krčevini ustanovni občni zbor krajev. organizacije Narodne odbrane Krčevina-Košaki. Občnena zboru so se udeležili v velikem številu domačini. Videli pa smo tudi nacionalne borce iz Maribora in Pobrežja. Predsednik oblastnega odbora NO g. dr. Jančič je otvoril občni zbor in pozdravil zastopnika oblasti g. Jakiča, g. dr. Vauhnik, dr. Irgoliča in dr. Lašiča ter zastopnike sosednih organizacij NO, šolskemu upravitelju pa izrekel zahvalo za prepustitev sobe za zborovanje.

V globoko zamišljenem govoru je nato razpravljajal o pomenu in potrebi NO, ki je bila ustanovljena leta 1908. v Srbiji in to prav tedaj, ko je Avstrija anektirala Bosno in Hercegovino in ravno radi tega. Velenomembna je bila naloga NO v balkanski vojni, prav tako tudi v svetovni vojni. V Mariboru je bila ustanovljena Narodna odbrana 1. decembra 1928.

Sledila je nato razlaga pravil NO.

K besedi se je oglasil šolski upravitelj g. Cvetko, ki je pozdravil zbor kot zastopnik občinskega odbora. Pedečesa križa in Sokola III. G. dr. Vauhnik je govoril o potrebi boja proti tujcem in tujemu kapitalu. G. dr. Lašič je pozdravil zbor v imenu mariborskih podružnic CMD. G. dr. Irgolič je poudaril, da mora NO pred vsem nacionalno vzbuditi obmejno prebivalstvo. Že nekaj let sem vrši tako delo društvo »Meja« na Kobanskem, treba pa je naše narodnoobrambno delo razširiti na vseh Slovenskih goricah in po Prekmurju. G. Fras je pozdravil zbor v imenu nacionalnega delavstva. g. Štibil na v imenu krajevnih organizacij Pobrežje.

Pri volitvah je bil izvoljen kot predsednik Slavko Prebešek. 1. podpredsednik Slavko Reia. 2. podpredsednik Franjo Cvetko. tajnik Leopold Šalda, njegov namestnik Jožko Šturm, blaginik Tone Penko; odborniki: dr. Albert Sentočnik, Franjo Jaki, Martin Beribek, Karl Fras, Anton Bakafiga in Franjo Duh; nadzorni odbor: Ivo Cerinšek, Stanko Derenčin, dr. Franjo Irgolič, Jernej Pirš in Ivo Štinc.

G. predsednik je nato zaključil občni zbor s pozivom na smotreno in vztrajno delo za nacionalno idejo.

*

NACIONALISTI! Vaša dolžnost je, da ugotovite, če ste vpisani v volilne imenike. Če niste, reklamirajte. Noben glas nacionalista ne sme biti zgubljen!

Ugibanja o volilnih kombinacijah. Zadnje dni so časopisi, posebno beograjski in zagrebški, poročali o raznih kombinacijah za prihodnje volitve. Vse vesti pa so bile preuranjene in še ni gotovo, ali bode opozicija, ki je stala izven parlamenta, postavila enotno listo, ali pa bodo šli v volitve ločeno. Jugoslovanska narodna stranka se je odločila, da bo šla samostojno v volitve. Prihodnji teden bomo mogoče lahko že kaj več poročali.

Rezervni oficirji! Mestno poglavarstvo v Mariboru, vojaški urad, obvešča vse v Mariboru bivajoče rezervne častnike, da se vrši glasom dopisa komande mesta v Mariboru v prostorih častniškega doma »Kazino«, dne 16. februarja t. l. od 18.30 do 19.30 ure važno predavanje, ki je za vse rezervne častnike obvezno. Oni rezervni častniki, ki bi bili zadržani, morajo v opravičilu, ki se naslavlja neposredno na komandanta mesta v Mariboru, navesti vzrok izostanka.

»Posnemajte! Združenje gostilniških podjetij v Mariboru je na pobudo predsednika gosp. Gjuro Valjaka votiralo znesek 3000 Din za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Razen tega bodo pa še člani združenja prispevali posebej. Vzgljedna zavednost naj služi v posnemanje.

Odbor za počastitev spomina blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja naproša vse, ki so prejeli nabiralne pole ali pa položnice, da po svoji najboljši moči zbirajo darove, odnosno prispevajo primerno svojemu socialnemu in gospodarskemu položaju. Nabiralna akcija je v polnem razmahu ter so številni zbiratelji in darovalci. Čijih imena so deloma že objavljena v časopisih, deloma pa še bodo priobčena, pokazali vzgljedno zavednost in požrtvovalnost. Odbor upravičeno pričakuje, da se bode ves narod naše obmejne pokrajine odzval našemu pozivu. Spomenik v Mariboru naj priča o našem rodu, ki mu je iz krvi in groba zaživel mrtvi kralj. Zbiramo od vseh tistih, ki jih sili na dar ljubezen in hvaležnost do kralja in Jugoslavije. Spomenik naj zgradijo vsi, da bo spomin vsega našega rodu, zvestega kraljevski oporoki: »Čuvajte Jugoslavijo!«

Celje

Podporno društvo revnih otrok za celjsko okolico je imelo preteklo nedeljo svoj 12. redni občni zbor. Iz tajniškega poročila, ki ga je podala nadvse marljiva in agilna gđ. Mara Poglajen, je razvidno, kako narašča beda v celjski okolici. Za Miklavževo je bilo obdarovanih 317 revnih otročičkov. Zahvala gre predvsem celjski okoliški občini, katera je prispevala k obdaritvi 5.000 Din. Žal, da je ostala javnost precej brezbrizna in ne pomaga temu, takorekoč najbolj potrebnemu društvu v celjski okolici. Da si društvo za svoj plemeniti cilj in namen nekakšno opomero, priredi v nedeljo, dne 7. julija t. l. veliko javno tombolo. Pri volitvah je bil izvoljen ves dosedanji odbor.

Poravnajte naročnino!

Ferdo Babič

stavbeno umetno inženjersko in avtorsko varenje se priporoča

Maribor

Židovsk ulica 4